

ET GENSTANDSLØST KUNSTVÆRK

Vi har mange bemærkelsesværdige kunstværker på Kunsten Museum of Modern Art Aalborg. Et af dem er et fuldstændig genstandsløst værk af den internationalt anerkendte tysk-indiske kunstner Tino Sehgal. Værket hedder "This success/This failure" (2006) og består af en konstrueret situation i en helt tom udstillingssal, hvor børn leger og inviterer museets øvrige gæster til at lege med. Mens museets tekniske team slipper nemt om ved installeringen af dette værk, kræver det meget af museets formidlingsteam, og endnu mere af en gruppe børn og museets gæster.

AF NANA AGNETE FLARUP HANSEN, KUNSTEN MUSEUM OF MODERN ART AALBORG

Interaktion er værket

Forestil dig en fuldstændig tom udstillingssal, som den slags sale måske kun kan se ud i glimt under udstillingskift. Forestil dig nu, at omkring tyve børn sendes ind i det tomme rum, og det eneste, de har med, er en mundtlig introduktion til værket og deres rolle i det. Deres rolle består, frem for alt i, at skulle lege egne lege. Derudover skal de fortælle de gæster, der kigger ind i salen, at de oplever et værk - og spørge, om de har lyst til at opleve værket indefra ved at være med til at lege. Børnenes leg skal, som alt andet ved værket, være genstandsløs, og det betyder, at de f.eks. ikke må bruge en sko som bold.

Tino Sehgal arbejder udelukkende med en genstandsløs kunstpraksis. I 2018 viste Kunsten en hel udstilling med fire af kunstnerens værker, hvoraf "This succes/This failure" var ét af dem. De tre andre værker involverede dansere, sangere og museets værter. Sehgal arbejder på tværs af dans,

leg og kunst, og undersøger handlinger, dialoger og reaktioner med sine værker, som forskellige personer opfører efter mundtligt overleverede instruktioner. Genstandene afløses altså af konstruerede situationer, som intensiverer og sætter spotlys på forskellige dynamikker og sociale interaktioner, fordi det netop er det eneste, vi har at gribe fat om og forholde os til.

Et socialt rum, der sætter tanker i gang

"This succes/This failure" er først et rigtigt interessant værk, når det vækkes til live af børnenes leg og handlinger. I det øjeblik opstår der til gengæld potentiale for interessante og givende samtaler om, hvad kunst er, og hvordan det kan påvirke os forskelligt.

Når gæsterne bevæger sig rundt på museet, kigger de naturligt nok ind gennem alle åbne døre. Pludselig får de øje på et tomt rum, hvor nogle børn leger en mere eller mindre aktiv leg, mens andre børn måske sidder på gulvet i hjørnet og snakker. Det er tydeligt, at nogle gæster tror, at de er gået ind et sted, de ikke må, og inden de overhovedet træder ind i rummet, vender de om, måske med et forsigtigt "ups". Her er det børnenes opgave at være kunstformidlere. De skal tage imod gæsterne ved at fortælle dem, at de oplever et værk samt spørge dem, om de har lyst til at deltage i legen.

◀ Kunstens tomme 'ovenlyssal', hvor Tino Sehgal's værk *This succes/This failure* (2006) har været vist i 2028 og 2021. Udover at værket er genstandsløst, stiller kunstneren krav om, at det ikke må dokumenteres eller formidles fotografisk. Derfor dette billede af museets tomme udstillingssal, hvor værket kan finde sted. Foto: Niels Fabæk, 2018.

Især det sidste spørgsmål kaster interessante reaktioner af sig. Nogle gæster takker nej til at deltage i legen, mens andre siger ja. Ja-sigerne deler sig så i to grupper: Dem der hopper ind i legen og er med i legen på børnenes præmisser, og dem der griber chancen for at genopdage og sætte gang i en leg fra deres barndom. Uanset om man som gæst siger ja eller nej til invitationen, får man en kropslig oplevelse af at træde ind i et rum, hvor man ikke ved hvad, der foregår. Her udfører værket selv en formidlingsopgave: Det insisterer på at fylde i vores tanker, og kan føles sværere at ignorere end f.eks. et maleri. Det er måske fordi det, vi oplever, når vi bevæger os ind i den tomme udstillingssal, er så anderledes end, hvad vi forventer at opleve. Mens et maleri nemt kan blive endnu et i rækken, og derfor er lettere at gå forbi uden at bemærke det. Uanset om vi deltager i legen eller ej, er vi en del af den konstruerede situation, som er Sehgal's intension. Værkoplevelsen gør, at vi er nødt til mere eller mindre bevidst at forholde os til vores tanker om, hvad kunst er, hvad man kan opleve på et kunstmuseum, og om vi hver især har lyst til at omfavne eller afvise de oplevelser:

Museets gæster oplever noget særligt i Sehgal's værk, og det gør de deltagende børn også. Vi møder stadig børn, som har været med til at virkeliggøre værket, og som livligt taler om det som en intens og magisk dag. De nævner, at det var en dag, hvor de var sammen med deres klassekammerater på en helt anden måde, end de plejer. Oplevelsen af at genopdage gamle og opfinde nye lege træder også tydeligt frem i minderne, sammen med stoltheden over at være med i et rigtigt kunstværk på et rigtigt kunstmuseum.

En anderledes formidlingsopgave

I mødet med værket er et stort potentiale for en kunstoplevelse, der gør indtryk, men der er også udfordringer.

Kunstens formidlere har derfor en nøglerolle i virkeliggørelsen af dette værk, selvom børnene har den største og direkte formidlingsopgave, når de taler med gæsterne. Det er vigtigt, at vi klæder børnene på til at kunne indgå i værket efter Sehgal's instruktioner, så de bl.a. kan svare på gæsters spørgsmål om det noget forståelsesmæssige abstrakte værk. Da værket ikke må dokumenteres eller registreres skriftligt, er Sehgal's instruktioner udelukkende overleveret mundtligt til museets personale, og er derfor utrolig sårbart ift. hukommelse, jobskifte, udlån mm.

En anden udfordring er det sociale rum, værket skaber. Et vigtigt betydningslag i værket er at se hvad, der opstår i det tomme rum. Ofte er det en overraskende udfordring for nogle børn og børnegrupper at lege, hvor der ikke er genstande involveret. Fra museets første visning i 2018 til anden visning i 2021, oplevede vi en udvikling, hvor udfordringen blev tydeligere. Vi så, at børnene i 2021 havde sværere ved at lege med hinanden uden genstande, end børnene i 2018 havde. Det giver indimellem uenigheder og frustrationer, når børnene skal lege, ikke mindst når det er indenfor særlige rammer, fastsat af en kunstner, der har så specielle benspænd.

Museets formidlere har derfor en væsentlig større pædagogisk rolle end vanligt, f.eks. for at tilrettelægge nogle opladende pauser og aktiviteter. Som formidlere skal vi træde i baggrunden og være understøttende for, at børnene og værket selv kan formidle til museets gæster: Vi bevæger os derfor ind imellem på kanten af vores faglighed, og i det arbejde tvinger værket os, heldigvis, til konstant at justere vores tanker om værkets indhold og udtryk – og selvfølgelig også til at nyde en helt særlig sanselig og legende kunstoplevelse, som næsten på magisk vis opstår i et engageret og stolt fællesskab mellem børn. ■

▲ Forskningsformidling på Naturhistorisk Museum i vinterferien 2018. Anna var med til at dissekere en hvidnæse-hun (*Lagenorhynchus albirostris*), der indeholdte et lille foster. Fosteret indgår i samlingerne på Statens Naturhistoriske Museum. Foto: Mette Hesselholt Henne Hansen.

MiD | www.museumsformidlere.dk

- er foreningen for museumsformidlere i Danmark og for andre, som interesserer sig for at formidle kunst, kultur og natur.
- prioriterer fagligheden i formidlingen og sætter fokus på faget.
- ønsker at styrke det tværfaglige samarbejde.
- styrker det kollegiale potentiale.
- arbejder for at opkvalificere formidling gennem styrkelse af såvel nationale som internationale samarbejder.

Bliv medlem af MiD

Et årligt medlemskab koster kun 350 kr. og du får muligheden for at netværke på formidlingsfagligt niveau, deltage i museumsfaglige debat- og temamøder, tage med på en veltilrettelagt studietur til et andet EU-land og ikke mindst får du MiD-magasinet, fyldt med museumsfaglige og aktuelle artikler fra den danske museumsverden.

Meld dig ind i foreningen på: kasserermid@gmail.com

Følg os også på Facebook